

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, 2007. év október hó 30. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A szolgálatban kötelességszegés vétsége miatt a terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. r. terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa Kb.VI.300/2005/9. számú ítéletét és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 1.Kbf.30/2006/6. számú végzését az I. r. terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a 2006. február 13-án kihirdetett Kb.VI.300/2005/9. számú ítéletével az I. r. terheltet szolgálatban kötelességszegés vétsége miatt 210 napi tétel - napi tételenként 400 Ft - pénzbüntetésre ítélte, és rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatásáról is.

A személyi körülményeket illetően rögzítette, hogy az I. r. terhelt 1996. július 1-től teljesít hivatásos rendőri szolgálatot. Az ítélethozatal idején vizsgáló a BRFK egyik kerületi rendőrkapitányság állományában. Szolgálati feladatait megfelelő szinten látja el, dicsérve, fenyítve nem volt. Nőtlen, más személy eltartásáról nem gondoskodik. Havi nettó illetménye 155.000 Ft. Vagyona egy lakás, büntetlen előéletű.

Tényállásként lényegében az alábbiakat állapította meg:

1.

2005. február 19-én 08.00 órától az I. r. terhelt 24 órás ügyeletes-tiszti szolgálatot látott el. 17.00 óra körül a rendőrkapitányságon megjelent a polgári egyén sértett - akit 2005. február 18-án az esti órákban a pesterzsébeti vasútállomáson ismeretlen személy bántalmazott - a szüleivel. Utóbbiak előadták, hogy egy ismeretlen személy fiukat súlyosan bántalmazta, akinek a szája, alsó ajka felrepedt, azt össze kellett varrni és több foga meglazult, illetve kitört. Az I. r. terhelt - bár hivatalból üldözendő bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanújáról értesült - a feljelentést nem vette fel, arra hivatkozással, hogy a felvételre csak a látlelet birtokában van lehetőség. A feljelentés, bejelentés tényét nem rögzítette, nyilvántartásba nem vette, semmilyen intézkedést nem tett az ügy felderítése, az ismeretlen személy felkutatása végett.

A rendőrkapitányságról a sértett szüleivel kórházba ment. Ott azonban részükre látleletet nem tudtak kiadni.

Az orvosi látleletet az ellátó orvostól 2005. február 22-én reggel sikerült beszerezniük. Ezután a feljelentés megtétele végett ismét felkeresték a rendőrkapitányságot.

2.

A polgári személy szüleivel 2005. február 22-én 11 óra körül jelent meg ismét a rendőrkapitányságon, hogy a beszerzett látlelet birtokában feljelentést tegyenek. A látlelet tartalma szerint a vizsgált személy a bántalmazás következtében az alsó ajak középvezetében 3 cm hosszú zúzott - 1 cm mélységű - sebzést szenvedett és 3 foga kilazult. A kórisme szerint a jobb alsó egyes és kettes, valamint a bal alsó egyes fogak kitörték, a csontból kimozdultak. A sérülések gyógytartama előreláthatólag 8 napon túli, 6 hétben állapítható meg. Az ügyeletes tiszt ekkor a II. r. terhelt volt, aki meghallgatta a szülők előadását és megismerte a látlelet tartalmát. Ennek ellenére - bár hivatalból üldözendő bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja jutott a tudomására - feljelentést nem vett fel. A feljelentés, bejelentés tényét nem rögzítette, nyilvántartásba nem vette, semmilyen intézkedést nem tett az ügy felderítése, az ismeretlen személy felkutatása érdekében.

A terhelték fenti magatartásukkal megszegték a Be.172.§-ában foglalt, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III.1.) BM rendelet 12.§ (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségüket.

A katonai tanács ítélete ellen - amelyet a katonai ügyész tudomásul vett - az I. és II. r. terhelt felmentés érdekében fellebbezett.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2006. május 19-én kihirdetett 1.Kbf.30/2006/6. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A Be.351.§-ának (2) bekezdése alapján mellőzte a tényállásból a Rendőrség Szolgálati Szabályzata 12.§-ának (1) bekezdésében foglaltakra utalást. Ugyanakkor a tényállást kiegészítette azzal, hogy a terheltek magatartásukkal megszegték az ügyeletes tiszti szolgálatot ellátók munkaköri leírásának 20. illetve 29-ik pontjában foglaltakat, valamint a Be.172.§-ában írtakat.

Ítéletszerkesztési hiba folytán a jogi indokolásban - ezen túlmenően - egyértelműen a tényállásba tartozó körülményeket is rögzített. Így rögzítette, hogy a hivatkozott munkaköri leírás 20. pontja szerint az ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó személy fogadja az állampolgárokat és felveszi panaszaikat. Felvilágosítást ad, végrehajtja a halaszthatatlan nyomozati és más intézkedéseket. Panaszost nem küld el, a szükséges intézkedést meg kell tennie. A 29. pont pedig rögzíti az ügyeletes tiszt intézkedési kötelezettségét. A feljelentéssel érintett ügyben utóbb a bíróság könnyű testi sértés vétsége miatt járt el, és a magánindítványra üldözendő bűncselekmény miatt megszüntette az eljárást.

Az ítélet ellen a Be.405.§-a (1) bekezdésének a) pontja - helyesen a hatályos Be.416.§-a (1) bekezdésének a) pontja - alapján, védője útján az I. r. terhelt élt felülvizsgálati indítvánnyal, a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt, az ellene emelt vád alóli felmentése végett.

Beadványának indokolásában arra hivatkozott, hogy a tényállásban rögzített cselekményével legfeljebb fegyelmi vétséget valósíthatott meg. Cselekményének súlya a Btk.348.§-a (1) bekezdésének IV. fordulatában meghatározott egyéb módon megvalósított - a többi nevesített elkövetett magatartással azonos veszélyességű - szolgálatban kötelességszegés bűncselekményéhez megkívánt súlyt nem érte el.

Kétségtelen, hogy a sértett, illetve a törvényes képviselők feljelentését nem vette fel. Ugyanakkor a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseinek megfelelően részletesen foglalkozott a bejelentőkkel, részükre teljes körű felvilágosítást nyújtott. Ez pedig tartalmára és jellegére tekintettel az ügyet megfelelően előre vivő intézkedést jelentett. Jogi értelemben, az ügyben csak könnyű testi sértésről lehetett szó, ez a feljelentéskor is felismerhető volt. Ezt erősítette meg később a magánvádas eljárásban meghozott, eljárást megszüntető bírósági határozat is. Így - ha a sérülés fizikai jellege ennél súlyosabbnak nézett is ki - téves annak megállapítása, hogy szolgálatának ellátása során

hivatalból üldözendő bűncselekmény megalapozott gyanújáról szerzett tudomást. Intézkedési jogosultsága a feljelentés felvétele esetén is csak a magánvádas ügyben eljáró bíróságnak lett volna. 24 óra elteltével érdemben közvádas cselekmény gyanúja esetében sem tudott volna nyombani intézkedést tenni, így a feljelentés általa történt felvételének elmulasztása az ügy későbbi sorsára érdemi kihatással nem lehetett.

A Katonai Főügyészség Bf.IX.134/2007. számú átiratában és képviselője a nyilvános ülésen az indítványt alaptalannak tartva, a támadott határozatok hatályban tartását indítványozta. Álláspontjuk szerint az indítvány a jogerősen megállapított, minden tekintetben kellően tisztázott tényálláson keresztül támadja a bűnösség megállapítását. A Be.423.§ (1) bekezdése szerint azonban a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás az irányadó, ezért az indítvány eredményre nem vezethet.

A terhelt indítványát a nyilvános ülésen változatlanul fenntartotta, s a védő is a terhelt felmentését kérte. Ennek indokaként az írásban kifejtettekén túl arra is hivatkozott, hogy az ügybeni feljelentéssel kapcsolatosan két terhelt bűnössége nyert megállapítást. Azonban a terhelti cselekmények közé egyenlőségjel nem tehető, azok között komoly különbség mutatkozik. Az I. r. terhelt a maga részéről mind a Szolgálati Szabályzat, mind a munkaköri leírás vonatkozó előírásainak eleget tett.

A Legfelsőbb Bíróság a támadott határozatokat a felülvizsgálattal érintett I. r. terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítványban célzott, a Be.416.§ (1) bekezdés a) pontjában foglalt okból, továbbá - hivatalból - a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontjában foglalt eljárásjogi okok tekintetében vizsgálta felül.

Ennek során nem foglalkozott a felülvizsgálati indítvány azon érveivel, miszerint a terhelt részletesen megfelelő kioktatásban részesítette a feljelentőket, valamint, hogy nevezettektől kizárólag magánvádas bűncselekményre utaló körülményekről szerzett tudomást.

A Be.423.§-ának (1) bekezdése szerint ugyanis a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható.

Az irányadó tényállás a terhelt által végzett részletes kioktatást nem rögzít. A feljelentők által elmondottakról pedig azt tartalmazza, hogy nevezettek szerint a sértettet ismeretlen személy bántalmazta és a bántalmazástól több foga meglazult, illetve kitörött, tehát a terhelt olyan tényekről is tudomást szerzett, amelyek - ha súlyosabb bűncselekmény nem valósult meg - a

Btk.271.§-ának (1) bekezdése szerinti garázdaság vétségének elkövetésére, gyanújára utaltak, de felvetették a Btk.170.§ (1) és (2) bekezdése szerinti súlyos testi sértés büntettének vagy kísérletének gyanúját is. Mindebből következően a fentebb ismertetett érvekkel az indítvány a felülvizsgálatban tiltott módon a jogerősen megállapított tényállást vitatta.

A Legfelsőbb Bíróság érdemi vizsgálata során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

A Legfelsőbb Bíróság mindenben osztja az ítéletábra részletes jogi indokolását, amellyel meggyőzően mutatott rá arra, hogy az I. r. terhelt a Btk.348.§-a (1) bekezdésének IV. fordulatában meghatározott szolgálatban kötelességszegés vétségét cselekményével maradéktalanul megvalósította.

Ezzel kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság is kiemeli, hogy a terhelt mind a Be.172.§-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, mind pedig az adott kapitányságon az ügyeletes tiszt szolgálatot ellátókra vonatkozó hatályos munkaköri leírásnak az előírásait (20. és 29. pont) megszegte a feljelentés felvételének elmulasztásával. Ezt egyébként a felülvizsgálati indítvány sem tette vitássá.

A Btk.348.§-ának (1) bekezdésében meghatározott vétség - egyebek közt az ügyeleti szolgálatban a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezések („más módon" való) súlyos megszegésével követhető el. Ez az elkövetési alakzat - amint ezt az ítéletábra helyesen megállapította - olyan súlyú kötelességszegő magatartást igényel, mint a szolgálatban elalvás, az onnan engedély nélkül való eltávozás, italfogyasztás, tehát az olyan magatartás, ami a szolgálat alapfunkciójának a megvalósulását veszélyezteti.

A terhelt magatartásának e súlya a megállapított tényekből egyértelműen felismerhető.

A Be.6.§-ának (1) bekezdése és (2) bekezdése szerint a büntetőeljárás megindításának csupán a bűncselekmény gyanúja a feltétele és csak a meghatározott személy gyanúsított felelőségre vonásához megkívánt a bűncselekmény megalapozott gyanújának fennforgása.

Márpedig a terhelt a hozzátartozók előadásából arról szerzett tudomást, hogy ismeretlen személy minden indok nélkül megtámadta és bántalmazta a sértettet, és úgy tudják, hogy a bekövetkezett sérülések 8 napon túl gyógyulóak. Ez minden kétséget kizáróan a bűncselekmény (egyszerű) gyanúját felveti.

Ilyen körülmények között a reá vonatkozó rendelkezésekre figyelemmel a terheltnek a feljelentést mindenképpen fel kellett

volna vennie. Ez tette volna lehetővé, hogy a döntésre jogosult előljáró a rendelkezésre álló 3 napon belül megítélhesse az adott esetben közvádas, vagy magánvádas cselekményről van-e szó, és a Be.170.§-ának (3) bekezdése szerint dönthessen arról, hogy az ügyben milyen további eljárás indokolt: tehát közvádas bűncselekmény miatt nyomozást kell elrendelni, vagy feljelentés-kiegészítést kell elrendelni, avagy a feljelentést át kell tenni a magánvádas eljárás lefolytatása érdekében a bírósághoz. Az viszont valóban nem állapítható meg, hogy a terheltnek a közölt adatok alapján nyombani intézkedéseket kellett volna tennie, mert erre 24 órával a cselekmény után módja sem lehetett. A feljelentés felvételének elhárítása azonban megakadályozta a szolgálati előljárót abban, hogy a Be.170.§-ának (3) bekezdése szerint eljárjon, ez pedig a szolgálat alapfunkciójának ellátását veszélyezteti.

Az is kétségtelen, hogy a feljelentők által utóbb becsatolt láttelepben leírt konkrét fogsérülések és fogágy-sérülések a 8 napon túli gyógytartam véleményezése ellenére 8 napon belül gyógyuló sérülésre utaltak /16. számú Igazságügyi Orvostani Módszertani Levél III. rész/. Később magánvádas eljárásként könnyű testi sértés vétsége miatt indult - és nyert lezárást - a büntetőeljárás is. Mindezekre tekintettel azonban a terhelt a feljelentés felvétele mellett, legfeljebb tájékoztathatta volna a feljelentőket arról, hogy a cselekmény szakmai ismeretei szerint könnyű testi sértésnek is minősülhet és ez esetben is kéri-e az ismeretlen elkövető megbüntetését, vagyis kívánnak-e magánindítványt előterjeszteni.

Megjegyzni még a Legfelsőbb Bíróság, hogy a nyomozó hatóságok a magánvádas cselekmények miatti feljelentéseket is kötelesek felvenni. A Be.497.§-ának (1) bekezdése ugyanis akként rendelkezik, hogy a magánvádas eljárásra tartozó bűncselekmények miatt a feljelentést a bíróságon kell írásban vagy szóban megtenni, azonban a nyomozóhatóság a hozzá érkezett feljelentést ugyancsak megküldi a bíróságnak. A feljelentésnek azon hatóság általi felvétele, amelyhez a feljelentő a Be. által biztosított lehetőséggel élve fordul, már azért sem maradhat el, mert a magánindítványra büntethető cselekmények vonatkozásában a jogosultak bármely nyilatkozatát, amellyel az elkövető megbüntetését kéri, magánindítványnak kell tekinteni.

Elengedhetetlen bűnüldözési érdek tehát, hogy valamennyi feljelentés időben felvételt nyerjen. Nem tartható az a gyakorlat, amely különböző, jogszabályban elő nem írt feltételhez - pl. láttelep vagy orvosi igazolás meglétéhez, vagy éppen szemtanúk megjelöléséhez - köti a feljelentés felvételét, azzal, hogy csak ezek megléte esetén kerülhet sor a feljelentés rögzítésére.

Mindebből az is egyértelmű, hogy a terhelt büntetőjogi felelősségét az eljáró bíróságok az ugyancsak önálló bűncselekményt elkövető másik terhelt cselekményétől kellően elkülönítve vizsgálták. Olyan körülményt, amelyért az I. r. terhelt felelősséggel nem tartozhatott, nem róttak nevezett terhére.

Mivel a felülvizsgálat eredményeként a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta, - és eljárásjogi felülvizsgálati okot sem észlelt - ezért az I. r. terhelt tekintetében a támadott határozatokat a Be.426.§-ának megfelelően hatályukban fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság végzése a Be.420.§-án (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. október 30.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Péter s.k. előadó bíró, Dr. Horváth Ibolya s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő
MGy